

MISJONITEATED

Nr. 9

26. september 1935

XIV aasta

Raamatule esikoht!

„Ulf tuleb kuulutamisejt, aga kuulutamine Jumala sõnajt.“ Rooma 10, 17.

Pühakiri on alati olnud esikohal raamatu arenemisel. Mõnu, üle kolmetuhande aasta, kui veel wawalt märgati midagi jäädwustada, siis juba pandi kirja Jumala sõna. Jumal andis oma käjud, mis ta oli ise kirjutanud kiwilaudadele. Ka muud ilmutused hakati panema kirja. Kirjutati käsitsi pergamendile, ja nii tekkisid esimesed raamatud — kirjarullid. Nende kaudu kandus kirjakunjt järjejt laiemale. Kirjarullidest tehti järjejt ära kirju ja tõlkeid. Nii on Jumala sõna jäilinud tänapäewani.

Et see pidi saama tulewastele põlwelele edasi antud raamatu näol, eks see ole Jumala hoolitsus ja ühtlasi õnnistus inimkonnale. Sgawese Jumala tundmine pidi saama alal hoitud. Jumala sõna pidi olema üks ja seesama alati, ja seda pidi olema võimalik igal ajal tarwitada. Üleskirjutatuna ta pidi moodustama kindla ja muutmata aluse kuulutusele ja usule.

Tuli aeg, et Jumala sõna walguis pidi suurenema. Raamatu tegemiseks leiti uued võimalused. Esimene raamat, nagu me seda tunneme praegu, oli piibel — raamatute-raamat. Peaaegu iga rahwas on saanud esimese raamatu Jumala sõna näol. Ja nii ka eesti rahwas jai 400 aasta eest esimese raamatu waimuliku raamatuna.

Nii peaks meil just raamatute-raamat olema esikohal. Temajt tuleb kuulutamine ja usk.

Nüüd on raamatu tõttu taewariik küll ligemal kui kunagi warem. Jumala sõnal saab olla elaw mõju igal pool linnas ja maal, üksikus wõi rahwarikkas kohas. Kuulutamine sõnas toimub ainult ühedele, kuulutamine kirjas aga kõigile, kes seda iganes soowivad. Nüüd on tulnud aeg, mida prohwet ette näinud, et Jumala ingel lendas ja kogu maa walgustati tema aujt. Kõik maailm wõib olla Jumala tundmijst täis. Ja teda saawadki tunda need, kes kohtlaselt elawad.

Smelikult wiib Jumal oma töötused täide.

Apostlite ajal oli kirjutatud sõna esikohal, nii ka meil peaks olema trükitud sõna — raamat — esikohal. Paulus ütleb, ulf tuleb kuulutamisejt, aga kuulutamine Jumala sõnajt. Jumala sõna on kõige alus — meie usu algus ja täius. Seda peame õppima. Lugemisel tutvume Jumala salajasie asjadega ja kaswatame usku.

Kuulutamisega kaswatame kogudust, lugemisega — ileennast. Kuulutamine on kutse sõna juure, aga lugemiseega saame just sõnajt osa.

Seepärajt nüüd, kui Jumal on annud oma sõna läbi kuulutuse ja me oleme kuulutusega wastu wõtnud usu, siis kaswagem selle sees! Selleks oleme saanud raamatu.

EVANGEELIUMITÖÖLINE,

TA PALK JA KOGUDUS.

Rõrge kutse.

Issandal on teha maa peal suur ja püha töö: Jumala salaasi peab kuulutatama maailmale. Tal on olnud selle maailma ajaloos kudes mehed, keda ta on valinud oma erilisteks tööriistadeks. Nende väljavalitud tööriistade läbi on ta teatanud teinud oma tahtmise inimestele. Vanas seaduses leiame mehi nagu Enos, Enok, Noa, Abraham, Mooses, Elias, Jeremia ja palju teisi Jumala julaseid; samuti valis Kristus enesele kaksteist jüngerit, keda ta välja saatis tööle.

Jumal ise kutsub minemikus endale julaseid; jee pärast nimetab ta neid ka oma julasteks. Nad peavad kuulma tema kutsut, täitma tema kasku, ja nad jäävad tema kaitse alla. „Inimese poeg, ma olen sind pannud wahimeheks Iisraeli soo üle, et sa pead minu suust sõna kuulma ja neid manitsema minu poolest.“ Esf. 3, 17. Paulus ütleb oma kutsujast: „Paulus, apostel, ei mitte inimestest ega ühegi inimese läbi, vaid Jeesuse Kristuse ning Jumala Ija läbi.“ Gal. 1, 1. Jumala julaste ametisse seadmine sündis küll harilikult inimeste läbi, keda Issand selleks mõjutas, näit. Elija, Taawet, Paulus j. t. 1. Kun. 20, 19—21; 1. Saam. 16, 1; Apt. 13, 2. 3. Jumalast kutsututena ja tema omadena nad peavad esimeses järjekorras kandma täielikku vastutust Jumala ees. Mõnikord, võib-olla, ei meeldi nende kõne ja teguviis inimestele; isegi koguduses võivad olla liikmed, kelledele jääb arusaamatuks nende talitusviis, kuid nad ei hoi kaaluda kõrwale teest, mis neile ette seatud kõigewägewama poolt. Sga julane kuulab oma isanda häält. Kutlustaja on Jumala julane ja peab esimeses järjekorras tähele panema tema kaskte ja neid täitma, kuigi ta seeläbi võib sattuda waitollu inimeste waadetega.

Selle kriitika all seisab Jumala julane.

Rahatihti wõtawad koguduseliikmed endale õiguse tungida tööliste isikliku ellu, walwata tema tegewust ja kontrollida ning kriitseerida teda. Jumal pole annud koguduseliikmetele kunagi järeast õigust. Jumal on oma julaste juht ja arwustaja, ja maa peal on ta loonud organisatsiooni oma töös, kes jeda peab tegema. Üksikutele liikmetele ta pole peale pannud jeda kohustust. Kui keegi näitab üles järeast waimu oma kaas-inimeste juhtes, siis on see juba Jumalale wastik; kahetordjelt ülekohtune on niisugune kohtle-

miswiis Issanda julastega. Nad on Issanda poolt määratud pühale tööle, ja Jumal ei falli, et nende autoriteet alla kistakse seeläbi, et neid koheldakse hoolimatult ja arwustawalt. Nad pole weata wõi inimlikkude nõrkusteta. Seda pole olnud üksi piiblikkudest meestest. Isegi kõige suuremad Jumala mehed on teinud wigu ja illes näidanud nõrkusi. Seda wõime leida Noa, Abrahami, Moosese, Taaweti, Beetruse ja lugematute hulga teiste Issanda tööliste juures. Mõned puudused on kirjeldatud piiblis, kuid kindlasti on jäänud küllalt palju eitawaid jooni nende elus illes tähendamata.

Kui Issand tahtis noomida wõi karistada kedagi oma julastest, siis ta walis ise selleks tee ja abinõud. Moosese elus on kogemusi, mis näitawad, kuidas Jumal kaites oma julase au. Sord arwajid Aaron ja Mirjam endale põhjuse olemat wenda arwustama hakata. Sellise tegewuswiisi tulemus oli Jumala karistus laitjatele. Otsegu kohtuotsus kõlab Jehoowa kiiwimus laitjatele: „Sa mis pärast ei ole teie mitte kartnud mu julase Moosese wastu rääkida?“ 4. Moos. 12, 1. 2. 8—11. Kohutaw muhtlus tabas Noorat ja tema jeltji selle eest, et nad julgesid asjuda wastasrinda koguduse juhtidega. Maa neelas nad ühes nende warandusega. 4. Moos. 16, 1—3. 31. 32. White kirjutab „Patriarhid ja Prowetid“ Ibf. 399—405 sellest järgnevalt:

„Noora heitis tagasi pilgu nende (rahwa) rändamistele kõrwes, kus nad sattusid kitzale kohale oma nurisemise pärast ja hukkusid sõnakuulmatuse tõttu. Tema kuuljad uskusid kindlasti, et ahastus oleks jäänud tulemata, kui Mooses oleks talitanud teisiti. Nad olid weendunud, et kõik häda tuleb panna Moosese arwele ja et Moosese ja Aaroni wõõriti juhtimise tõttu jäid Kaananist välja. . . Mii mõjutas tema (saatan) Noora, Taatani ja Abirami meeli, äratas nende igatsust enese-ülendusele ja kihutades nendes kadedust, usaldamatust ja mäsju.“ „Kas ei walitse samad kurjad hiinud, mis põhjustasid Noora hukkamise, weel niisidki? Whkus ja auahnus on lewinud ja kui neid hellitatakse, siis nad awawad tee kadedusele ja walitsemishimule.“

Et Jumal nurisemist oma julaste wastu loeb nurisemiseks enda wastu — jeda leiame järgmistes sõnades sama raamatu 642. Ibf.: „Kui Noora, Taatan ja Abiram panid wastu Moosese autoriteedile (mõjuwõimule), siis uskusid nad wastu panemat aimult inimlikule juhile, mehele, kes nende

taoline, ja nad mõtlejid jeeläbi isegi Jumalale teha heateo. Aga heites ära Jumala valitud tööriistad, nad heitjid ära Jumala; nad teotasid Püha Waimu." Need sõnad on küllalt selged, et näidata hädahoitu neile, kes ajuvad Issanda julaste arvustamisele ja hukkamõistmisele. Jumal loeb jellist talituswiisi endale wastuhakkamiseks.

Kuningas Saul oli küll Jumalast ära taganenud ja Daawet oli juba võitnud tema asemele kuningaks, kuid Daawet ei julgenud tõsta oma kätt Jehoowa võitnud mehe vastu. 1. Saam. 24, 7. Rahjuks talitavad paljud liikmed oma jutlustajatega teistiti: nad ründavad neid hoolimatult ja jageli põhjusteta.

Jumal ise leiab tee, kuidas noomida ja karistada oma julaseid. Ta karistas Mooset ja Daawetit nende wigade pärast. Noomituse sai Hiob, Petrus ja teised jüngrid. Issandal on koguduse kord ja organisatsioon, kelle laudu ta ka avaldab oma tahtmist ühe või teise isiku kohta. Jumal võib ka tarvitada üksikuid isikuid, et nad lähesjäd patu korral ja noomijad wastawat isikut isiklikult. Aga Issand ei luba kunagi oma julaste peale seljataga kritiseerimist ja mahategemist.

See on ka arusaadav, miks Jumal jeda ei luba. Kui tungitakse kallale Issanda julastele, jellega rünnatakse ka Jumalat, sest nad on tema jaadikud. Teatud riigi jaadiku haavamist loetakse tema riigi ja walituse haavamiseks. Ojustamine ja seljataga arvustamine heidab palha warju Issanda tööle ja lewitab halba mõju kaasmõitlejates, tekitades umbusaldust nende hinges ja mürgitades nende waimuelu.

Ma asuwad kõrwalseisjad ojustajad ja arvustajad wääril alusel. Nad ei tea ega mõista olufordi ega osta aru jaada teatud üksikasju, mis põhjustasid Jumala julast niiviisi talitama. Kui nad aga oleksid kõikide asjaoludega tuttawad ja näeksid asju nagu jeda näeb ja läbi elab tööline, siis nad asuksid ka tema seisukohale ja kiidaksid õigeks tema tegevuswiisi.

Jumala julase palk.

Üheks juuremaks waatlusalaks ja rahulolematuse põhjusteks on mitne juures Jumala tööliste maine palk. Mõned arwawad, et neil on õigus seepärast tööliste palgast wurrida ja nende elu üle ojustada, et nad toetawad Jumala riigi tööd rahaliselt. (Tõeliselt on kõige agaramad nurisejad need, kes kõige vähem teewad Jumala riigi jaoks). Säärane ojustamine on täiesti wäär. Piibel näitab, et Jumala tööline saab palga Jumalalt. Sga peremees maksab palga oma julasele; jeda teeb Jumal ka oma julastega. Issand ütleb: „Kõik kümnis on püha Jehoowale,“ ja edasi: „Looge kõik kümnis waranduse kotta, et toidust wõiks minna lojast olla.“ 3. Moos. 27, 30; Maal. 3, 10.

Makstes jün kümnist inimestel, antakse jee tõeliselt Kristusele. Ebr. 7, 8. Kui keegi on annud oma raha Jumala tööle, siis kuulub jee ka temale ja kellelgi pole õigust ütelda, et Jumala tööline wõi töö peetakse ülal tema rahaga. Jumala raha wõib küll olla meie käes, aga meie raha Jumala käes ei saa olla, sest kui ta on antud Jumalale, siis jee on ka tema omandus, millest ta kasutab oma julastele. Täiesti ebaloogiline on ütelda: Kuulutaja elab koguduseliikmete rahast. Sga inimene elab teise rahast. Minult walerahategijad wõiwad ütelda, et nad elawad oma rahast. Sga üks saab raha kellestki teiselt.

Kui juur peab olema Jumala julase palk? Jeesuse põhimõte on: „Sina ei pea mitte härja juud kinni siduma, kes pahmast tallab; ja töötegi ja on oma palga wäärt.“ 1. Timot. 5, 18. Tööline peab saama nii suure palga, et ta wõib jellest elada, s. o. katta oma tööga ühenduses olewad wajalikud wäljaminekud.

Palga juurus olgu wastaw tööle ja jelle nõuetele.

Ewangeeliumitöölisel on palju suuremad wäljaminekud kui harilikul ametnikul, riigiteenijal wõi käsitöölisel. Tuletame jün meele mõnd tõsi-asja, mis näib olewat paljudel arusaamatu. Jumala tööline ja ta perekond ei pea olema alatoidetud. Siis ei jaks nad tööd teha. Waimne töö on palju raskem ja nõuab hoolimat toitmist kui isegi keheline töö; keheline töö arendab terwist, waimulik ja waimne töö jõõb terwist. Kui keha ei saa toidetud wajalise toiduga, siis on ka waim nõrk ja jelline tööline ei jõua täita temale pandud ülesandeid.

Jumala julane peab olema rietatud korralikult. See pole auks ewangeeliumile, kui ta liiguks rahwa seas ja kõnepuldis paigatud ülikonnas, katkises ja määrdunud pesus. Tal tuleb olla jageli reisiridel, kus riie ja jalanõud enam kuluwad ja pesu määrdub. See toob aga kaasa uned wäljaminekud. Mustatööline wõib ühe hingamis-päewa-ülikonnaga vähemalt seitse aastat läbi tulla, kuna ewangeeliumitööline igapäew jeda ülikonda kandes peab igal aastal muretsema uue. Mustatöölise tööülikond on aga wõrdlemisi odawam.

Ewangeeliumitööline peab enda juures wastu wõtma ja ruumi andma mitnejugustele inimestele. Seepärast wajab ta kuigi korraliku korteri ja ka natuke korteri sisseadet. See ei pruugi olla uhkustaw, aga küllalt niisugune, et külastajad end tunnewad seal rahulikuna ja mõnusana. Ühetoalisesse korterisse on aga perekonnaga töölisel wõimatu hulki inimesi end külastama kutsuda.

Jumala julane peab alataja kaswana ja täienema teadmistes ja tarkuses. Ta wajab kirjandust: raamatuid ja ajakirju, mis maksawad palju raha-

Mitmed töötavad valguspiltidega, mis maksavad mitmed kümned tuhanded sendid. Samuti vajab ta töö juures mitmesuguseid vahendeid kirjutusmaterjali ja võrdlusmaterjali näol. Kõik need väljaminekud peab ta tajuma oma isiklikust sissetulekust. Ka mitmel muul kombel peab tööline täiendama oma teadmisi kas iseõppimisel või ka tunde võttes, mis ifkagi seotud väljaminekutega.

Keeegi ei peaks olema nii mõistmata ja nõudma, et ewangeeliumitööline, kes ise omandanud endale teatud hariduse, peaks jätma oma lapsed ilma kooliharidusest. Otseselt Issanda julasel on juurem kohustus ja õigus, kui ühelgi teisel oma lapsi kasvatada ja koolitada Issanda töö ja elu nõuete jaoks. Kuid laste kasvatamine nõuab raha.

Saigestumise puhul peab tööline ise kandma oma ja perekonna haiguse- ja arstikulud; ainult raskematel juhtumitel antakse neile teatud toetus. Siin on paljud teistel aladel teenijad eesõigustatud seisukohal, kuna neid toetatakse haigekasjadest.

Jutlustajal tuleb jageli kolida, mille läbi aja jooksul läheb palju asju kätti ja tarvitamistõlmatuks. See on puhas kahju majapidamises, mis tuleb kuidagi katta.

Issanda tööline peab oma ametustes, toetustes ja ohverdumises näitama head eeskujuga ja olema esimeste seas. Ta käsi peab lahti olema avitamiseks ja heategemiseks. Iga eriline jõupingutus tähendab aga väljaminekut majapidamises. Kui mõikime veel loetleda mitmed erilised väljaminekud, millega peab arvestama ewangeeliumitööline ja mis tõstavad tema väljaminekuid juuremaks mõnes teises ametis oleva isiku omadest. Vähemalt 25% on ewangeeliumitöölise väljaminekud juuremad mõnel teisel harilikul alal töötava inimese omast.

Kui Sumala tööline ei saa jääraht taju, et ta võiks katta hädavajalikemad väljaminekud, siis peab ta end andma peatoiduse kimpu, mis takistab ewangeeliumitööd. Kui ta on rõhutatud ajakikkude muredega, palju jääb tal siis aega ja vaimujõudu teiste igaveste majaduste rahuldamiseks? Seepärast ütleb pühakiri hoiatavalt: „Ei ükski, kes sõdib, ei anna end peatoiduse töö kimpu, et ta võiks selle meelepärast olla, kes teda sõjameheks on tõstnud.“ 2. Timot. 2, 4. Ja edasi: „Eks teie ei tea, et, kes pühha tööd teevad, need sõõvad pühast ohvrilt? Ja kes altari juures alati on, need saavad oja altari pealt.“ 1. Kor. 9, 13.

Pealkirja all „Oristuse teenritele õige palg“ kirjutab G. G. White (Ewangeeliumi teenrid, lhf. 388—392) järgnevalt: „Issanda teenistuses seisjad peavad saama korraliku palga. Nad pühendavad oma terve aja, oma mõtled ja oma jõupingutused Meistri teenistusse, ja see pole Sumala

korraldus, et nende palg ei jalku nende perekonna eest hoolitsemiseks. Jutlustaja, kes vastavalt oma võimatele teeb oma oja, peab ka selle eest saama, mis ta väärt...“ Jutlustajal peaks natuke üle jääma ettenägematute juhuste jaoks; sest rahaliseks toetuseks ja abistamiseks esitatakse temale palju nõudeid... Sumala walitud misjonäriil pole alatiist palga, vaid ta peab jageli kolima ühelt kohalt teise, ühelt maalt teise. Tema töö nõuab seda; aga sagedane kolimine toob juuremad väljaminekud. Et head mõju avaldada, peab ta ise, tema abikaasa ja lapsed riietuma korralikult ja sobivalt. Nende isiklik välimus, nende korter, nende ümbrus — kõik peavad kõnelema tõe kasuks, mida nad esitavad. Nad peavad alati esinema rõõmsalt ja värskelt, et nad võiksid jagada päikesepaistet neile, kes vajavad nende abi. Nad peavad jageli vastu võhma õdesid-õendi, ja kuigi nad seda teevad meeleldi, ometi tekivad sealäbi uued väljaminekud. See oleks juur ülekohus arvenõukogu poolt petustada väärikat jutlustajat, kes vajab ja ootab täit palga. Issand ütleb: „Mina olen Jehoova, kes armastab, mis kohus ja vihkab, mis riisutakse põletamisohvriks.“ (Seel. 16, 8)... Sumal armastab oma julaseid ja ta tahab, et inimesed austaksid nende õigusi.

Sumala julaste tööplaanis pole kaheksatunnilise tööpäeva korraldust. Ta peab olema alati teenistuseks valmis. Ta peab säilitama oma julgust ja teovõimet; sest kui ta käib ringi rõhutatult ja unine, siis ei või ta avaldada elustavat mõju. Niisugune töö on raskeks ühesandeks waimuse ja kehale... Kes pole kannud kunagi selle töö koormat ja arwab, et Issandast walitud truudel julastel on kerge elu, peaksid mõtlema, et Sumala wahimeestel on alatine teenistus. Nende tööd ei mõõdetata tundidega... Inimesed ei tohiks kohelda Sumala julaseid kui hingetuid asju, kellel pole hääl- ega väljendusõigust.“

Ewang. tööliste palgad Gestis on madalamad kui kusagil mujal Euroopas. Ka pole mujal kuulda nurinat liikmete poolt palgade pärast, sest nende tööd mõistetakse ja hinnatakse. Kas on see palju, kui meil hoolega töötaja ewangelist saab sama palga, kui harilik kantselei kirjutaja või ametnik kerge kuuetunnilise tööpäeva eest? Kas on liig palju anda kuupalgana piiblitöölisele 60—70 fr., proovijutlustajale 80—100 fr. ja kogemud sisseõnnistatud jutlustajale 140—150 krooni, millest ta annab veel ära kümniise ja anded? Sellist palgast nad võivad katta ainult hädavajalikud väljaminekud.

Lunnistused 5. anne lhf. 301 öeldakse: „On tõsi, et need, kelle meeled on maailma jarnajed, kellel on väike kriitlik kogemus ja kes teavad wahel Sumala asjadest, neil on kõige wahem autumnet Sumala julaste vastu ja kõige wahem austust kuulutuse vastu, mis ta peab kandma.“

Neist Issanda ümmardaja sõnuist selgub, kui suur töö ja vastutus lasub ewangeeliumitöölisel ja et nende suur ja eriline töö, samuti nende isiklik elu nõuab erilisi väljaminekuid, mispärast ei peaks neid ja nende perekondi mitte saadama ainelistesse raskustesse seeläbi, et neile ei anta vastumat tulu. Ewangeeliumitöölised, kes töötanud energiliselt aastatuimneid ja elanud hõtkuhoidlikult, pole võttem endale saanud kui ainult hädavajalikku eluüldspidamist. Mõnes teises elukutjes oleks mõinud ainealine kasu olla suurem. Sellelgi pole olnud võimalik palgast finniswarasid omandada. Nagu tunnistustes ka öeldud, pole jutlustajal kuue- või kaheksatunnilist tööpäeva, vaid ta terve aeg kuulub tööle; ta töönädal on seitse päeva. Abikaasad aitavad kaasa töös ega saa iseseisvalt midagi teenida, nagu see on võimalik teistes elukutsetes.

Wõrultjades on wainulifud tihti ümbritsetud wälise hiilguwega ja koguduseliikmetele kättesaamatud. Nende töö on wäike ja ei waja erilist jõupingutust wõi ettevalmistust. Tõeline ewangeeliumitööline on aga kõikide juhaner ja on oma kaaswõitlejatega ühesugune. See asjaolu, et ta pole kõrge juht, vaid wend Kristus, ei tohiks põhjusteks olla, et temaga hoolimatult ümber käia, teda

arwustada. Wastupidi, ta peaks leidma weel suuremat armastust, poolehoidu ja toetust oma liikmete poolt.

Ükski tõeline ewangeeliumitööline ei tööta ainult palga pärast, waid et see ülesanne on tema kätte usaldatud. Kui ta jeda teeks ainult majje kasu pärast, siis ta kõrwalduks peagi tööst. See töö on raske ja wastutusrikas. Suurem kehaliisest pingutuselt on tema hingede koorem ja waimu waew, milliseft koormast ta peaaegu kunagi ei wabane. Tal tuleb alati wõidelda raskustega. Kui tema wennad ja õed ka weel armastuse ja tema eest palwetamise asemel hakkawad teda hukutama ja wastast meelt illes näitama, siis muutub tema koorem kahetordiselt raskeks. Urgu olgu keegi Sumala lastest koormaks ja talistuseks Issanda saadikule, waid abiks. Weil on wähe sobiwaid tööjõude; neid ei peaks enam araks tehtama, waid toetatama, neist mitte halba räägitama, waid nende eest palwetatama. „Kuulge oma juhatajaid ja wõtke nende sõna, sest nad walwawad teie hingede eest nõnda kui need, kes wastust peawad andma, et nemad jeda rõõmuga teewad ja ei mitte ohtes; seit teil pole sellest mitte kasu. Tähe palweid meie eest.“ Ebrea 13, 17. 18.

G. Noh.

Vaimus ja väes

„Ja pärast jeda nägin ma ühe ingli taewast maha tulewat, sel oli suur meelewalgus, ja maa walgustati tema ault“. 1Kor. 15, 1.

Raks asja on, mis selles kirjakoahas filma paistab, jõud wõi meelewalgus ja walgus.

Sõnajõud, kõnejõud on meil ajalooft tuntud. Teame, et kord Ateena ja teiskord Rooma hoiti wägewa kõne läbi huffumast. (Demosthenes ja Cicero).

Sumal on oma sõna warustanud wäega. See jõud on weendumisefks. Kristus andis ise kaju, minna wälja ja inimesi weenda, nagu Luk. 14, 23. järeldub: „Mine wälja teede peale ja aedade ääre ja saada neid sisse tulema, et minu koda täis saaks.“ Saata tähendab weenda. Weendumine on ainult võimalik, kui selleks wajalik sõna ka wäge esile kutjub. Kuulaja peab tundma, et rääkijal on üks kutse. Siis awaldab kõne temale jarnast mõju, et ta on tahtlik, kuulnud sõna järele talitama. See wõib olla awalikus ettekandes wõi ka tööl olles, kus hingedega saab rääkida.

Wäga tabawa kirjelduse leiame Jer. 20, 7: „Sehooma, sa oled mind meelitanud ja mina olen ennast lastnud meelitada; sa oled olnud wägewam mind“. Jeremia jai Sumala poolt meelitatud,

nagu jeda kiri awaldab. Sumal on Jeremiaga nägemises rääkinud, nii et see on temale awaldanud wõimsat mõju; see wõib samahästi võimalik olla, et ta oli meelitatud kirjutatud sõna läbi Moosese raamatutes, millesse ta kõigest jüdamest uskus. Sumal wõidab nii siis igal juhusel, kui meie tema sõna õieti tähele paneme ja jeda teistele mõistlikult selgitame. Peame piüüdma weenda inimesi, et nad muutuffid Seesufe õiglasteks jüingriteks. On tuntud tõsiasja, et inimesed mitu korda on koguduse tulnud rääkimise pärast, ilma weendumisolemata. See puudus tuleb aga warsti ilmfiks. Kui sellele hingele tuleb raskusi wõi muid talistusi, siis muutub jõuetuks ja kaotab kindluse. Ma olen mõnikord niisuguste hingedega rääkinud ja ka jeda pärinud, mil teel nad on koguduse tulnud.

Üks juhus on mul iseäranis meeles. Keegi usus jõuetuks muutunud wend ütles mulle, et see on awaldanud temale suure mõju, kui jutlustaja nii terawalt koguduse wäärjammud esile tõi. Ta ise oli juba aastate wiifi koguduseft eemal ja tema wastu wäga waenuline. Müüid kuulis ta just jeda, mis talle heameelt walmistas, et teine tema tundmused nii jõuliselt awaldas. See põhjustas teda

Tingimata omandage ja hoidke alal iga „Misjoni- teadete“ number!

tagasi tulema. Seesmiselt weendunud ta enne ei olnud; ja nii tuli õige pea ilmsiks waen, mis tal olnud oma koguduse vastu, ka koguduse elus, kuna ta jattus wastollu ja asju kritiseeris, mis tema armates kristlikku wabadust piirasid. See näitab meile, kui tarwilik on, kui meie tahame inimesi weenda, jellele rõhku panna, et nad ka weendunud oleksid.

Niisugune töö on ainult siis võimalik, kui meie end alataja Jumala waimust juhutada laseme. Ta on meie ainus effimata õpetaja, nagu Joh. 14, 26. järeldab: „Aga trööstija, Püha Waim, keda minu Isa tahab läkitada minu nimel, jee sama peab teile õpetama kõik, ja teile meele tuletama kõik, mis mina teile olen ütelnud.“ Samuti Joh. 16, 13: „Aga kui tema, tõe Waim, tuleb, see juhatab teid kõige tõe sisse, sest tema ei räägi mitte ise-enehest, waid mis tema kuuleb, seda räägib tema ja tulewaid asju kuulutab tema teile.“ Nõnda on tarwis, et Püha Waim oleks efiteks meie õpetaja, et meile kõik selge oleks, mis meil on kuulutada. Sest kui meil tõde on päewaselge, siis saab ka meie kuulajatele midagi selgeks.

On tarwis ainult pärast koosolekut ühte perekonda külastada ja neilt peetud kõne kohta midagi küsida, siis võib leida, et sellest on väga wähe aru saadud. See võib ka wawalt teisiti olla, sest kui palju oleme meie tõde kuulnud, kuni ta meile selgeks sai. Kui meie oma tööd teeme nii Püha Waimu juhatusel, siis läheb tõeks mis on kirjutatud Paul 84, 7. 8.: „Õpetaja katab neid suure õnnistusega. Nemad käiwad ühest wäest teise; igauks näitse Jumala juures olewat Siionis“. Hirm nurjumise pärast ei piina meid enam, kuna meie ei tööta enam üksinda waid tööriistana Püha Waimu käes. „Diener des Evangeliums“, Iht. 13 on lugeda:

„Aristuse tööliised ei pea iialgi mõtlema nurjumisele oma töös ja weel wähem sellest rääkima. Issand Jeesus on meie küllaldane jõud igas asjas; tema waim elustab meid. Anname end tema kätte, et olla õiged walgusekandjad, siis ei saa meie wahendid head tegemiseks kunagi otja. Meie tohime tema täiusest wõtta ja osa saada tema armust, mis on otjatu.“

Weel üks teine moment on iseäranis tähele panna, et meil on armu- ja kohtukuulutus, nagu see on kirjutatud 1. Tim. 10, 1 ja wikerkaare ja tule-
samba pildis iseloomustub. Minult armu saanud

jutlustaja võib armust rääkida ja patuseid meeleparandusele wiia. See läbielu peab meil enestel olnud olema. Ilma selle elamuseta ei wõi meie iialgi armukuulutust nii ette kanda, et teised inimesed sellest oleks haaratud. Kui oleme selle läbielu teinud, siis ei jää tagajärg olemata ja meil läheb korda inimesi armukuulutuse läbi tuua usujõnakuulmisele, et nad saawad aru, et „Sehoo-wa heldus on igawestest igawesti nende peal, kes teda kardawad ja tema õigus jääb lastelastele, neile, kes tema seadust peawad, ja kes mõtlewad tema käskimiste peale, et nemad nende järele teewad.“ Paul 103, 17. 18.

Nõnda on ka kohtu kuulutamisega. „Kui meie ise enda peale kohut mõistame, siis ei mõisteta meie peale kohut“, ütles Paulus. See tahab öelda, et ainult see inimene, jutlustaja võib wäega kohtust rääkida, kes oma elu alaliselt hoiab enefekontrolli all ja järgmisi Pauluse sõnu ustawalt tähele paneb: „Seepärast katsuge, kuidas teie õieti hästi elate, ei mitte kui rumalad waid kui targad.“ 1. Tim. 5, 15. „Elage targasti nende vastu, kes wäljas on, ja pidage aega kalliks.“ Kol. 4, 5. Ettewaatlik, s. t. ainult Jumala sõna ja Waimu läbi walitsetud elu on kõlwuline ümberpöörwalt nendele mõjuma, kellega kokku puudutakse. Daniel on selleks wäljapaistew eeskuju, nagu meie 6. peatükist mõistame; ma juhin tähelepantu eriti 17. 28. ja 29. salmide.

Kolmanda momendina on tähtis, et meie oma kuulutuse läbiwimise kindlasti uhume, nagu see 1. Tim. 10, 7. selgesti öeldud. Meil ei tarwitse mures olla, et meie peame selle kuulutuse teostama, waid Issand ütleb: „Waid seitsmendama inglil hääle päewil, kui ta wõtab pasunat ajada, siis peab Jumala salaja asi tõeks saama“. See ei taha muud öelda kui: Jumal saab selle jalaasja — Kristus igatseja hinge südames — täide wiima sel wiimisel ajal, maailmas kui ka meie omas elus ja nende juures, kes meid kuulewad, kui meie tõde usklikult kuulutame.

Kui see on efiteks meie mõju awaldanud, siis wõime ka Paulusega öelda, et meie ewangeelium on mõjuw mitte üksi sõnas, waid ka wäes ja Pühas Waimus ja suures julguses. 1. Tes. 1, 5. Sel teel meie kuulutus teeb rohkemaks Jeesuse järelkäijaid, kes sõna vastu wõtawad suures wiltsuses rõõmuga Pühas Waimus. 1. Tes. 1, 6. Meie kuulutus ei ole ainult adwentistide õpetus, waid see on tõeliselt ewangeelium, s. t. terwe õndsaks saamise kuulutus ega mitte oja sellest nagu see on paljudes kogudustes.

Wõiks Issand oma kuulutuse ijeloomu sel wiisil meie elus awaldada, siis tahime kõiges oma töös troosti saada, et Issand meil kõik lasseb korda minna ja meie wilja kanname.

G.

Kõik peame tööutama.

Israael on mitmes asjas eeskujulik viimseaja rahvale. Israeli rahva ajalooliste sündmuste üleskirjutusel poleks mingit tähendust meile, kui me ei võtaks minemistust õpetust. „Alga need asjad on meile eettähendamiseks sündinud, et meie kurje asju ei pea hirmustama, nõnda kui nemad on hirmustanud.“ 1. Kor. 10, 6. Kurbusjega peab nägema, et juurem oja inimest ei õpi teiste läbieludest, vaid alles siis, kui ise on libedaid kogemusi läbi teinud.

Israeli rahvas pidi tol ajal ajama töötatud maale. Võit oli neile Jumalast juba ette kindlustatud. — 1. Moos. 1, 3—6. Jumalast valitud juht pidi neid juhutama igatsetud maale; kuid see ei pidanud toimuma võitluseta. Võitlus on alati Jumalast tarvitatav abinõu, et määrata kindlaks inimese sihtmõõtu. Kõik peidetud omadused tulevad siis nähtavale, nagu julgus või argus, omakajapüüüd või ohvrimeelsus, kahtlus või usaldus, vihk või uskmatus. Nii on see ka tänapäev.

Nii kuidas Israeli rahvas, oleme ka meie kutsutud pühale sõjakärgule; kuid palju juurem juht kui Moosia on meie ees, kelle nimel me peame võitma. Meil on kohata raskusi, mis jarnanewad neile, millega tuli tegemist kaheteistkümnel suguharul. Me kannatame ka jamu kaotusi, kui langeme jamadesse pattudesse. Me saame ka jamajugused võidud, kui oleme sõnatuulelikud Jumala juhatusel. Kuid just võitluses Jumala riigi pärast lähewad Jumala nõuded inimeste waadetes juuresti lahku. Nii loeme ka oma kirjakohast Issanda käsku, mis kõlab selgelt ja arwamadawalt: „Wõta kõik sõjaraahas enesega!“ Alga otse selle wastand on maakuulajate inimlik nõuanne: „Argu mingu kõik rahwas!“ Rahjuks tihti wõidab inimlik waade. Selline kohustusele juhtumine wiis aga hirmsale kaotusele. — 1. Moos. 7, 2—9. Suur oli hiisiline kaotus, kuid häwitawamalt mõjus moraalne kaotus. „Sa rahwa jüda julas ära ja sai otse kui wesi.“ Millest tuli see kaotus, olles võitluses Jumala riigi pärast? Tol ajal, jamuti nagu tänapäewgi, kaitsti eistarmamusi, et ühest ojast kogudusest aitab küllalt koguduse töö läbiwiimiseks; et suur oja kogudusest wõib olla hooletu ja tegewusetu, sest teistest jattub juba küllalt Issanda mõitluste läbiwiimiseks. Kurba pilti pahtub mõnes koguduses liikmete arw, kes ei wõta oja misjonitööst. Criti paistab see filma praegusel ajal, kui Jumala rahwas üldiselt terwes maailmas teeb äärmisi jõupingutusi, et jaada wõidule. Mis on

wõitluswõimuse ja kohustusearmustuse põhjused? Oid need kõige paremad inimesed Jumala kogudusest, kes andsid nõu: „Argu mingu kõik rahwaas . . .“ ja need, kes sellele nõuandele wastawalt tegutsesid? See eksitus wõis tulla seepärast, et Israelis tehtud patu pärast teatud inimesed ei olnud Jumala meele järele (1. Moos. 7, 1; 7, 11). Me teame kõik Afani lugu. Weel tänapäewgi awaldab ühiskute patt mõju tervele rahwale. Israael ei pidanud olema rööwrahwas ega midagi endale wõtma. Saaf kuulus Jumalale. Oli ja on inimesi, kes warastawad Issanda oma, ja läbielu õpetab ka, et need enamasti ei tahagi mingit misjonitööd teha ning isegi töötawad selle wastu. Misjonitöös ei ole erapooletust. Kui keegi toetab misjonitööd moraalselt, siis kohustab see asjaolu teda ennaft ka sellest oja wõtma. „Kes minuga ei kogu, see pillab ära,“ ütles Snnistegija. Matt. 12, 30. Wõib ainult teha emba-kumba, kas koguda või pillata.

Enne kui Jumala rahwas wõib wõita, peab needus kõrwaldatama. Ainult piha rahwas wõib wõidelda ja wõita. Otji ja kõrwalda eiteks Afani patt kogudusest! Kui hakatakse õpetama, et ainult teatud hull inimesi koguduses on kohustatud töötama, siis on sellele aluseks mingi juur pahe või ülekohus. Kus ainult kuulutaja peab tegema misjonitööd ja saawutama, jeal on leeris keegi Afan, kes on warastanud näiliselt kalli siineari mantli ja hoiab seda warjul oma telgis. See on igatahes midagi ärkeelatud. Ilmalikkus või leigus, mõnusis või pöördumine Jumalast peab olema niijuguse tuima ja hooletu oleku põhjus. Jumal hoidku meid sellise waimu eest, et me saadame ainult ühe oja mõitlusesse ja teistel lajeme maitselt paigal istuda!

Selline halb teguwiis esineb tihti edu saawutamise puhul tekkimast liigjulgujusest. Mõtleme juurele edule, mis oli Jeeriko ründamisel. Suured ja tugewad linnamüürid langesid ju ainult sellest, et rahwas ringi käis ja kisendas. Kui palju kergem on siis ära wõita niijugune wäike linn nagu Ai! Me wõime ju teha imet ning seepärast pole meil tarwis tarwitada kõike oma jõudu. Edu ümbritsewad paljud hädaohud; keegi meist ei juuda juurt edu wast wälja kannatada. Täispuuri wajab rasket koormat, muudu wiiskab ta paadi ümber. Peame uskuma kõijelt Jumalale töötamise wajadust; peame kõike oma jõudu ja igat oma närwi tarwitama Tema jaoks, kuna me teame; et see on Tema wägi, mis meie läbi wõimjalt tegutseb, kui me kõigest jüdamest selle järele igatsame. Me peame teadma,

et meie juur juht ei taha jeda, et me ainult tõs-tame sõjakäija ja puhume pafunat, waid et meie rida-des iga mehe fogu jõud tarwitataks Jumala wõidu-rikka ettevõtte jaoks. Iisraeli lapsed tol ajal aga jätsid maha oma hea eeskuju. Seeriko piiramisel oli neil juur usaldus Jumala peale, kuid sealjuures polnud ka mingi abinõu hooletusse jäetud. Ka ehkki see kõik, mis nad tegid, oli ainult ümber linna käimine ja sõjakäimide tõstmine, täitsid nad siiski sellega kirjatähelisel oma ülesande ja tegid kirjatähelisel wiimiseni, mis oli kästus. Nad kõik käi-sid ümber Seeriko, seal polnud kedagi, kes istusid tellides ja waatasid pealt, kui teised marsisid üm-ber linna. Kõik olid Seerikot ründamas. See oli hea üksmeel ja eeskujulik tegewus, millest nad aga kahjuks hiljem loobusid, kui hüüdsid: „Argu mingi kõik rahwas...“

Jumala wõidulewitiw ülestutse kõlab: „Wõta kõik sõjarahwas enesega!“ Suur hädasoht ähwar-dab igaüht, kes ei tee wõitluses kaasa. Soiatawaks näiteks on meile Saawet (2. Sam. 11, 1—). Alder, mida ei tarwitata, roostetab; seisew küld muutub tumedaks ja hõbe kaotab oma läike. Inimesed, kes ei tee misjonitööd, muutuvad mõnuse- ja oma-fajupüüdjateks. Peale selle teewad nad weel tei-sel wiisil kahju. Ühest haigest lambast jääb kõik kari haigeks: üks liigend, mis lakkab tegewuse, teeb terve koha haigeks. Mõnede koguduseliikmete ükskõiksus ei tähenda ainult nende töö kaotamist, waid ka paljude teiste töö jääb nende mõjul tege-mata. Me olome kõik osad ühes juures masinas, ning mõne oja seismine tähendab takistust terwes seadeldises. Iga mees wäeojas, kes ei ole julge ja turbli, asub waenlase poolel. Mida võib waen-lane enam joowida kui jeda, et tema wastasleer on haigete tõttu nõrgestatud. Millised teated wõi-

wad waenlast rohkem rõõmustada kui need, et haig-lad on täis? Seft siis teab wastane, et juur hull mehi on tegewuses haigetega ja wõitlusest tagasi tõmmatud. Ei saa taatanat paremini teenida kui sel wiisil, et astuda kogudusse ja seal Jumala töö heaks mitte midagi teha.

Seäranis müüd, wiimajel ajal, kus töö jõuab oma wõidurikkale lõpule, täidawad tõelised Jumala lapsed oma kohustust ustawalt ja kõik tööta-wad Issandale. Kui kerge on ometi mõista, et me kõik peame wõitloma. Nagu tol ajal tahtsid kõik pääseda Aananisje elama, nii tahame ka meie kõik saada pärandust Jumala riigis. Me ei taha ainult palwetada, et Jumala riik peaks tulema, waid tahame ka töötada selleks, et Jeesus Kristus wõiks pea tulla. Kõigile Jumala lastele ütles Jee-sus: „Nõnda kui Isa mind on läkitanud, nõnda läkitan mina teid ka.“ Joh. 20, 21. See maksab sulle, armas wend, ja ka sulle, armas õde. Kui tuleb kohtupäew, siis võib ainult see rõõmustada, kes on töötanud (Joh. 4, 36).

Praegu on lõikustanutöö, millise seisukoha ole-me wõtnud või tahame wõtta? Misfugusesse wõit-lejate-klassi tahame kuuluda? Ainult kõigi jõu-dude koondamine võib tuua meile jõudu. „Kõik mehed laele!“ kõlab komando, kui laew on mere-hädas. Ükski ei saa ega tohi all laewaruumis rahu-likult magada. Igaüks peab olema omal kohal ning iga üksiku ustawast kohusetäitmiseft oleneb ära terve ühiskonna saatus. Jumala igawene nõu tõdeneb ning Tema lapsed lähewad kord taewasse Aananani; kas kuulud sina wõitjate hulka? See oleneb ära sinu seisukohawõtmiseft Kristuse mis-jonikäsu asjus. Wõiks Jumala käskimistele sõna-kuulelikkuse waim juhtida kõike meie kõnet, mõtle-mist ja otustamist!

G. Liesnes.

Koguduse ülesanne.

Jumala kogudus on jaanud Jeesuseft Kristu-jelt ülesande Temaft algatatud misjonitööd maa peal jatkata kuni maailma lõpuni. See ülesanne on maksew esiteks paganamisjoni kohta. Wõttes piiblikus mõttes, leiame, et kogudus ilma misjonitöökä pole üldse kogudus. Need sõnad ütlewad kõik. Jumal ei waja niisugust kogudust. Paganamisjon on kristliku koguduse amet. „Minge kõike maailma ja kuulutage armu-õpetust kõigele loomale.“ (Mark. 16, 15). See on Issanda käsk. Selleft ülesandest wabaneb Jumala kogudus alles siis, kui ewangeelium on kõigele maailmale kuulutatud ja lõpp tulnud.

Ülesanne, olla paganate walgus ja abi, sisal-dab eneses juure õnnistuse kogudusele. Kui krist-lased selle käsu täidawad, siis saab neile osaks ije-äraline õnnistus kaswamises. Meile maksab siis töötus: „Sa paganad peawad su walguse järele käima, ja kuningad paistuse järele, mis sulle tõi-geb... Su pojad tulewad kaugelt, ja su tütreid kaswatatakse nende kõrwas. Siis saad ja näha, ja kui jõgi nende wastu jooksta, ja su süda wäri-geb ja saab üpris väga rõõmsaks, kui hull mere ääre su poole pöörab, ja paganate wägi su juure tuleb.“ (Isa. 60, 3—5).

Neid erilist õnnistust on kristlik rahwas, kes

misjonitöös usin, siin maa peal juba läbi elanud. Apostlid võisid sellest rõõmu tunda. Keskjäl võisid isegi ühiskud isikud ja mitmed usufeltsid jeda kogeda, kui auline on tunne paganaid kristuse juure. Kuid eriti viimasel ajal on töötatud kristlikule rahvale see õnnistus. Ühest näitest on küllalt, et näidata aulikkust ja rõõmu, mis on ühenduses paganamisjoniga.

Wennastefogudus, krahv Zinzendorfi juhatusel, arendas juba 18. sajandi keskkel suurt tegevust paganate seas. Ta saatis misjonäre Lääne-Indiasse, Lapimaale, Pärjiasse, Hiina, Tšiloni jaarele, Ida-Indiasse, Konstantinoopolisse, Aafrika- ja Egiptusesse. Tuntud protestantliku misjonijaloo kirjutaja kirjutab wennastefogudusest järgmist: „Wäike wennastefogudus rajas ja elustas kahe aastakümnega rohkem misjonitööd kui terve protestantism kahe aastajaja jooksul. Kui Zinzendorf 9. mail 1760. a. läks koju, siis hüüdis ta oma jumawoodil: „Kas te võisite alul uskuda, et õnnistegija saab nii palju teema, kui meie nüüd filmadega näeme? Paganate juurest ma lootsin ainult üksikuid, aga nüüd on juba tegemist tuhandetega.“

Millest tuli see, et see väike wennastefogudus waewalt 25 aasta jooksul nii suure misjonitöö paganate seas ellu kutsus? Wastus kõlab järgmiselt: „Pirha Waim oli neile usklikkudele inimestele siidamesse annud hingede looma pimeduses ägawate paganate pärast.“ Zinzendorfiist öeldi tema jurna puhul: „Käesolew aeg võib jeda tunda wõi mitte tunda, kuid järemaailm ei waihi sellest, et tema oli kristuse julane, kellel lasus ööd ja päewad koorem siidamel paganate õndsuse pärast, ja et kõik maailma otjad saaksid näha Jumala õnnistust.“

Selimeetatu leidis aset 175 aastat tagasi. Wennastefogudus pidi paljud oma esimestest misjonifeskustest jätma ja uued awama, kus nad weel tänapäewgi töötawad paganate seas. Nüüd on aga saabunud teine misjonijastu. 1844. aastal algas kolme-ingli-kuulutus maailmas oma wõidukäiku. See kuulutus on hotatus terwele maailmale, kõigile rahwastele, paganatele ja keeltele. Adventmisjoni ajutamisega wäikele Pittairni jaarele 1886. a. oktoobris jai adventistide paganamisjon oma alguse. 1886. a. alates on järjest saadetud misjonäre paganamaadele. Aastal 1893 algasime misjonifeskuste ajutamisega Indias ja Burmas. 19. sajandi möödudes ja 20. sajandi algades awati meil misjonijaamad Kesk-Ameerikas, Aafrikas, Hiinas ja paljudel saartel. 1901. a. tõi ennekulmata hüüdeid misjonipõldudel. Generaalkonverents tundis nüüd waja duust, wõtta te-

gevuses ette organiseerimisi. Rohkem misjonäre pidi wälja saadetama. Pidi leitama rohkem wahendeid misjoniettevõtete toetamiseks. Jumala Waim pani erilisi koormaid töö juhtidele. Wend Daniells, kes siis waliti ülemaailmse adventtöö esimeheks, tundis oma siidamel erilist koormat paganamisjoni pärast. Kuid kolme leiti ka wahendeid ja teesid nii kiiresti arenema töö toetamiseks. Koguti andeid wälismisjoni heaks. Paljud öed-wennad ja sõbrad töid raha. Nii palju wahendeid tuli kokku, et kahe aastaga (1901 ja 1902) wõidi saata wälja jada seitse misjonäri. Samal filmapilgul, kui adventrahwas wõttis paganamaa misjonitöö ules täie tulidusega, wõis hakata tundma ka erilist kaswamise ja edu õnnistust. „Siis saad ja näha, ja kui jõgi nende wastu jooksu, ja see siida wäriseb ja saab üpris wäga rõõmsaks.“ Seda on adventkogudus läbi elanud minewikus ja elab weel tänapäewgi. Nistitute arv on 34 aastaga (1900—1934) wiiekümne tuhandelt kaswanud wiiejaja tuhandele. Samasugust edu on näha ka ohwrimeeluses ja annetamises. Nagu Zinzendorfi, nii lootsid ka adventtöö juhid näha ainult üksikuid, kuid tänapäew tulewad paganad kümnetuhandete wiiji. Ühki Bõuna-Aafrikas on mitmed kohad, kus konverentsi puhul on ühel koosolekul 6—11 tuhat inimest koos.

Kõigest hoolimata sirutawad paljud rahwad oma käed wälja walguse poole. Nii sirutab abimajaw Mooramaa (Abessinia) tänapäew oma käed wälja Jumala poole (Laul 68, 32). Wäie päewil tödenewad sõnad: „Mind nõutakse neist, kes mu järele ei küsinud; mind on leitud neist, kes mind ei otjinnud; ma olen ühe rahwa wastu, kes ei ole hüütud mu nime järele, ütelnud: waata, siin ma olen!“ (Kef. 65,1.).

Ewangeeliumi kuulutamine kõigile rahwastele, paganatele ja suguharudele on kõige suurem ja õnnistusrikkam töö maa peal. Jumala waim ei hinga enne, kui kõik rahwad on saanud wõimaluse Jssanda nime appi hüüda. Nii seisab meie ees ülemaailmne õnnistuse waja ja dus, ülemaailmne õnnistuse wõimalus ja ülemaailmne õnnistuse tingimus. Sellest järgneb ülemaailmne õnnistuse pakkumine, j. t. korraldada läkitust terwes maailmas.

„Kuida peawad nemad aga kuulutama, kui neid pole läkitatud?“ See küsimus teeb Jumala koguduse kuulutajate wäljasaatmise eest wastutawaks. Selle wastutuse oleme oma peale wõtnud siis, kui tunnistame end kristuse järelikäijaks.

Lahame täita Jumala teenrite käed, et nad wõiksid olla õnnistuseks kõiges maailmas.

H. L. Rudy.

OMA TÖÖ.

Oma töö on kõige olemasoleva eeltingimus. Miski ei saa olla ilma tegemata, valmistamata loomata. Iga asi on tegijale — oma töö.

Oma töö on ka ainuke elutingimus. Keegi ei saa endale midagi lubada, kui ta ise midagi ei tee. Inimene ei juuda küll valmistada ise kõiki elutarbeid, vaid peab tarvitama ka teiste töid. Kuid ta saab teiste tööst oja ainult sel määral, kui suure väärtuse omab tema oma töö. Kui tahame midagi saada, siis peame selle lunastama oma tööga, oma töö eest saadud sissetulekuga. Inimene käetäit oleb sellest, mis ta oskab ja kui kõrgelt on hinnatav tema töö. Oma töö eest saadakse taju, millega muretseja elamistarbeid. Inimene ei saa midagi. Kes ei oska luua, see ei saa.

Inimene väärtuse määrab tema oma töö. Töö kasutab ja arendab. Kui keegi midagi oskab ja suudab, siis on see sellest, et ta on oma tööga peale hakanud. Ja kes midagi oskab, see on alati otsustav ja vajalik. Tema oma töö annab talle jätke elus. Praegu on palju töötuid, kuid nende jätke ei ole ka kedagi, kes midagi tõsiselt oskab. Paljude häda on see, et nad ei oska midagi, mitte et ei ole midagi.

Meie igapäevane elu on meie oma tööst, samuti meie koguduse-elu on meie oma tööst. Meie, kui kogudused, oleme see, mis me ise teeme, juudame, oskame ja tahame Jumala abiga.

Maailmas on juurusi, kes oma tööd teevad meisterlikult. Nad hüljavad oma tööga inimes-

Noorsoo-osalonna aruanne

Osafondade arv	Osafondade nimed	Liikmeid juure tulnud	Liikmeid lahkunud	Praegune liikmete arv	Juniorid	Kõrge n. o. liikmeid	Reklamijest osatõotajad	Arvandjad tööst	Arvandjate %	Viiste	Õndtõugu foosolekulid peetud	Noorte läbi kog. tulnud	Kõrge noori ühise	Loimondades liikmeid	Publikumid	Misjonitöid	Mõistud foosol. toodud	Mõistud abistatud	Paigutatud	Kõrgevastust antud	Kõrgeantud — lg.
1	Alhja	1	—	11	—	11	—	11	100	1	—	—	—	—	43	20	56	87	40	—	—
2	Matvere-Pikav. . .	—	—	5	3	8	5	5	100	1	—	—	—	—	20	86	34	1	12	—	—
3	Haapsalu	—	—	5	—	5	—	5	100	1	—	—	—	—	28	21	2	5	—	—	—
4	Sõgetva	—	—	6	—	6	4	5	83	3	—	—	—	—	22	15	7	5	—	—	—
5	Järva-Jaani	—	—	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Käru	—	—	2	3	5	—	2	100	1	—	—	—	—	20	10	2	1	—	3	—
7	Selle	—	—	8	—	8	—	8	100	1	—	—	—	—	25	7	9	—	—	—	—
8	Määri	4	—	10	—	10	7	7	70	7	—	—	—	—	40	19	17	20	—	—	—
9	Narva	—	—	19	—	19	16	12	62	8	4	—	—	19	60	27	30	21	14	—	19
10	Nõmme	8	2	17	—	17	17	9	53	10	9	—	—	17	6	14	14	9	2	2	—
11	Paadremaa	—	—	4	—	4	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Paide	1	—	11	3	14	—	6	54	9	—	—	1	—	57	7	3	2	1	—	—
13	Põhjala	—	—	11	3	14	—	9	82	4	—	—	—	—	21	20	—	21	4	—	—
14	Pärnu	—	—	14	3	17	7	10	71	6	2	—	—	—	40	26	20	72	4	1	—
15	Rakvere	—	—	14	—	14	6	14	100	1	1	—	1	14	10	51	7	20	10	3	—
16	Soaremaa	—	—	14	—	14	15	2	14	14	—	—	—	—	2	5	1	—	—	—	—
17	Tallinn I	—	2	24	5	29	15	9	37	12	2	—	—	—	12	13	11	14	8	3	2
18	Tallinn II	—	2	25	4	29	14	11	44	11	2	—	1	—	27	39	5	24	6	—	—
19	Tallinn III	—	—	16	—	16	—	16	100	1	4	—	—	16	97	84	54	21	16	2	—
20	Tapa	—	—	4	—	4	28	3	75	5	—	—	—	—	2	—	4	—	—	—	—
21	Tartu	—	2	46	6	52	—	42	95	2	3	—	6	46	128	168	27	54	36	8	—
22	Tõrva	—	—	4	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Türi	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Uueküla	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Walka-Kummu	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Wana-Kuuste	—	—	3	1	4	—	3	100	1	—	—	—	—	12	2	—	23	—	—	—
27	Wilandi	—	—	7	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Siidu M. W.	5	—	15	—	15	—	4	26	13	—	—	—	—	44	56	31	13	46	4	2
Juniorid		19	8	322	37	359	147	193	60%	27	—	9	112	716	690	344	414	204	27	23	fg.
							12	16							1	5	6	13		1	
Siidus koostu		19	8	322	37	359	159	209		27	—	9	112	717	695	350	427	204	28	23	gf.

te ees. Nende tööd imetletakse ja ülistatakse. Nendele on lugupidamine ja austus. On tubli-
 tid organisaatoneid, massifonelejad, helikunstnikke,
 kirjannikke ja ajakirjannikke ja teisi asjamehi.

Meie aga oleme ijerahwas. Me ei saa kasu-
 tada maailma suuruste töid. Me ei lähe neid palu-
 ma ja nad ei tule ka meie teenistusse. Meil tu-
 leb ise olla. Suudame nii palju kui suudame, kuid
 me peame midagi tegema. Me oleme väikefjed,
 ja kui me midagi ei tee, siis meid ei ole üldse.

Meie joon on ka midagi olla, et maailm mu-
 taks kuulutust. Seamelega näekime, et meie kes-
 kel oleks wainuiniimesi, kelle töö ka midagi kaa-
 lub; oleks filmipaistwaid inimesi oma töö ja elu-
 kutse poolest. Soowime, et meil oleks tubli-
 tid kõnemehi, komponiste, kirjannikke, et saaksime oma
 tööga määriliselt esineda. Kuid meil pole just
 jarnaseid suurusi. Me peame läbi saama oma wäi-
 keste jõududega. Peame kõigest wäest püüdma ise

midagi teha. Me ei saa waadata jelle peale, kas
 see läheb hästi korda või mitte. Meie käest ooda-
 takse sedasamagi, mis me suudame. Nende filmis,
 kes on meistrid, on meie töö küll väga madal,
 kuid meile endile on meie oma töö väga määriline
 ja tähtis. Ükskõik milline on meie oma töö, kuid
 jellelega oleme saanud sammu edasi. See samm on
 eelduseks järgmisele sammule. Säbeneda, kõhel-
 da ja ahastada ei ole midagi. Meie keskel on mõ-
 ned tahtnud midagi ajata, ja nüüd nad ka oska-
 wad. Kogudustes on kõnelejad, lauljaid, kirju-
 tajaiaid jne.

Seepärast hinnake oma tööd ja pange käed töö-
 le külge! Mitte, et me juba midagi oleksime, waid
 et seda on tarwis. Meie hiiidfonaks saagu: Ma
 teen, sest seda on tarwis. Mida ma ei tee, seda
 wõlgnen mina meie tööle; mida ja ei tee, seda
 wõlgned sina meie tööle. Keegi ei saa teha teise
 eest. Igaüks teeb oma töö. **P.**

II weerandil 1935.

Rahalist abi antud, fnt.	Koibetud	Raamatuid lewitatud	Traktate lewitatud	Ujastirje lewitatud	Kirju kirjutatud	Kommitraalioet jäl- gibad	Piibliaastat jälgitoad	Piibliaasta lõpetanud	Eugemisturjust jäl- gibad	Eugemisturjuste lõpe- tanud	Põhliõdede uurijad	Uurimise lõpetanud	Siisjetulet tohaliitu noorjoo aja:onna hääts	Uasrita fondi hääts	Suunmädala siisjetulet	10% liidu n. o. teit- tasfale	
Alhja	—	2	2	30	—	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Alatvere-Pitab.	—	1	21	9	—	5	5	—	4	—	—	—	—	—	4.32	—	
Haapsalu	—	4	2	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3.77	—	
Tõgetwa	—	5	13	36	—	5	4	—	—	—	—	—	0.30	—	11.95	—	
Järwa-Saani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.13	—	
Käru	—	1	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.30	—	
Kelle	—	4	2	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.75	—	
Määri	—	7	19	140	—	7	4	3	—	—	—	—	—	—	17.65	—	
Narwa	0.50	13	6	221	—	8	3	—	19	—	24	—	10.89	—	25.05	—	
Nõmme	—	13	10	25	—	6	4	—	12	1	15	—	11.60	—	—	—	
Paadremaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.40	—	
Paide	—	1	4	9	7	3	—	—	11	—	11	—	—	—	—	—	
Põ tsamaa	—	4	2	86	1	9	3	—	—	—	1	—	—	—	18.06	—59	
Pärnu	0.75	3	14	88	3	7	3	—	—	—	—	—	6.80	—	12.15	—33	
Rakvere	—	17	—	124	3	13	5	—	—	—	2	—	—	1.80	—	—	
Saaremaa	—	4	—	20	—	6	6	—	2	—	—	—	—	2.10	5.62	—	
Tallinn I	0.25	—	—	18	2	6	3	—	—	—	—	—	—	—	25.80	4.69	
Tallinn II	—	9	1	19	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	44.22	4.69	
Tallinn III	—	2	23	17	15	3	13	6	—	—	—	—	61.67	5.46	25.20	5.16	
Tapa	—	—	—	25	—	4	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Tartu	—	5	13	6	147	7	33	18	—	46	5	46	3	19.19	7.42	31.42	4.04
Tõrwa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.—	—	
Uueküla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.—	—	
Walka-Kummu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wana-Kuuste	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2.10	—	
Wil andi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Siidu M. W.	1.00	2	4	214	127	6	4	3	—	—	—	—	—	—	14.20	—	
Juniorid	2.50	9	131	333	1284	37	146	71	3	94	8	98	3	110.45	16.78	287.09	19.50
Liidu toitu	2.50	9	131	333	1294	37	155	76	3	98	8	100	3	—	—	—	

Hingamispäeva pühitsemisest.

„Suus päeva pead ja oma tööd tegema ja seitsmendal päeval hingama, et sinu härg ja eesjal saaks seista, ja sinu ümmardaja laps ja võõras saaks hingata.“ (2. Moos. 23, 12).

Need sõnad kordavad jeda oja hingamispäeva käsu (2. Moos. 20, 8—11), mis käsib hingamispäeva-rahku. „Sabbat“ (hingamispäev) tähendab: *je i s u p a n e m a, j ä r e l e j ä t m a*. Looja jättis töö järele, et seitsmendal päeval hingata. See hingamispäeva-rahk tõi aga enam kui töö järelejätmise. On kõne hingamispäeva pühitsemisest. See tähendab enam kui igapäevase töö seitsmapanevut. Seepärast käsitame jeda siin pikemalt.

1. Hingamispäeva pühitsemine enne Kristust.

Banas testamendis nimetatakse kolm asja, mis kuuluvad hingamispäeva pühitsemise juure. Esmene, võiks olla kõigile teada, oli see, et hingamispäeval pidi ära jääma kõik äripäevane tegemus. See oja hingamispäeva pühitsemisest oli juutidele kõige raskem. Prohvet Amos kirjutab, et Iisraeli rahvas kaebas: „Mikall läheb noorkuu mööda, et saame vilja müüa, ja hingamispäev, et saame viljaaidad lahti teha, et me waka vähemaks ja seekli suuremaks teeme ja kawalate wakaussidega saame ülekohut teha.“ (Amos 8, 5).

Teiseks, hingamispäeval leidsid aset koosolekud ja jumalateenistused. Neenejst mõijid need koosolekud jaada Jumala teotuseks, kui neid ei peetud õieti. Issand ühwardas üegi, et kui rahvas ei pea õiges waimus hingamispäeva ja pühajid, siis ta kaotab need ära: „Sa ma tahan kõik oma lusti lõpetada, tema pühad, tema noorkuud, tema hingamispäewad ja kõik tema seatud pühad.“ (Osea 2, 13).

Seel oli hingamispäeval midagi muud, ijeärants seel, kus inimesed elasid ühikult ega mõinud hingamispäeva-koosolekuid külastada, wõi sõja ajal, kui hädaohud walitsejid. Kujuues wiisiks, et ühlikud otjijid hingamispäeval prohwetid üles, et neilt juhatusst jaada ja Jumala sõna kuulda. See komme tuleb ilmsiks Elia kokkusaamisel jumaniidi naisega. Kui tema poeg juri, siis ta joorwis minna Elia juure. Seepeale wastas tema mees: „Miks ja täna ta juure lähed, müiid ei ole noorkuu pühaga ega hingamispäew.“ (2. Kun. 4, 23). Nii siis oli komme, et hingamispäeval käidi prohweti juures.

Nii me leiame, et hingamispäeval pidi maha pandama kõik äripäevane tegemus, rahwas kogunes jumalateenistusele, ja kui see polnud võimalik, siis otjiti üles Jumala prohwetid, et jaada ijeärants

hingamispäeva õnnistust. Need hingamispäeva-pühitsemise kolm asja tegid rahu pühakitsiks. Sellest wõis ära tunda õiget hingamispäewapidajat.

Hingamispäeval oli Jumala rahwale kahejuune tähendus. Hingamispäeva pühitsemine tegi wahel Jumala rahwa ja maailma wahel. Aga weel enam, hingamispäeva wõis pidada ka wõõrjil. Seal, kus Iisrael pidi olema walgujeks ja kus kuuatus ebajumalateenimiseks oli juur. Hingamispäew oli märgiks, mille kaudu wõis ära tunda Jumala lapsi, ja ta oli kaitseks ebajumalateenistuse wastu.

Iisraeli ajaloo on korduvalt üleskutseid ustawale hingamispäeva pühitsemisele. Kui Iisrael oli Babiloonias wangis, siis kästi kõwasti pühitjeda hingamispäeva. Jumal läkitas prohwet Jeremia üleskutsega: „Kuulge Jehoowa sõna, Juuda kuningad ja kõik Juuda ja Jeruusalemma rahwas, kes neist wärawaist siisse tulewad: Soidke endid oma hingede pärast ja ärge kandke koormat hingamispäeval, ja ärge tooge jeda Jeruusalemma wärawaist siisse, ja ärge tooge koormat wälja oma kodade seest hingamispäeval, ja ärge tehke mingisugust tööd, waid pühitsege hingamispäewa nõnda kuudas ma teie wanemaile olen käsu annud.“ (Jer. 17, 20—27).

Wangipõlwe hilisemal ajal seotakse hingamispäew ijeärants õnnistusega. Issand tegi wangi-põlwest wabanemise äraolenemaks ustawast hingamispäeva pühitsemisest. Nii manitseb Jumala prohwet: „Õnnis on inimene, kes jeda teeb, ja inimeselaps, kes jeda kinni peab, kes hingamispäewa peab, et ta jeda ei toota, ja kes oma kätt hoiab, et ta ühtegi kurja ei tee... Neid tahan ma jaada oma pühaga mäe peale, ja neid rõõmustada oma palwekojas; küll nende põletamisohwrid ja nende tapaohwrid on mu meele pärast mu altari peal.“ (Jes. 56, 2—7.).

Kui Iisrael wabanes wangi-põlwest, siis wiidi läbi uuendus hingamispäeva pidamises. Prohwet Neemia leidis Jeruusalemma tules, et juudid ja ka wõõrad hingamispäeval linnas kauplesid. Wõõrastele keelati kauba siisetoomine hingamispäeval. Nad aga ei kuulnud. Ka juudid kauplesid hingamispäeval. Siis lastis Neemia wärawad sulgeda hingamispäeval, et hingamispäew ei saaks teotatud. „Sa kui Jeruusalemma wärawais pine ja hingamispäewa wastu, siis käskisin ma, et wärawad pidid luffu pandama, ja ütlesin, et nad neid ei pidanud lahti tegema enne kui pärast hingamispäewa.“ (Neem. 13, 19.)

Hingamispäeva peeti pärast wangipõlme väga ustavalt. Matabea ajal pidasid usklikud ka kõvasti hingamispäeva. Slegi sõjaaegadel nad jätsid hingamispäeval enesekaitse järele. (Maata 1. Mat. 2, 31—38.)

Nii siis me leiame, et hingamispäeva pühitsemine on olnud usklikudele igal ajal väga tähtis. Usklikud on pidanud hingamispäeva rõõmupäevaks (Jes. 58, 13). Sigele hingamispäeva-pühitsemisele järgneb juur tõotatud õnnistus: „Siis saad ja rõõmu tunda Jehoova pärast, ja ma tahan sind wiia üle kõrgema maa paikade ja tahan sind sõota ju isa Jakob'i pärisosaga, sest Jehoova juuri on seda rääkinud.“ (Jes. 58, 14.)

2. Hingamispäeva pühitsemine pärast Kristust.

Enne kui me vaatleme Kristuse austusavaldust hingamispäevale, heidame pilgu juutide eeskirjadele, mis hingamispäeva pühitsemise jaoks antud. See ülewaade aitab meid paremini aru saada Kristuse õpetustest hingamispäeva kohta.

Juudi seaduseraamat (Mischna) kirjeldab jadaid eeskirju hingamispäeva pidamiseks. Kolmkümmend üheksa käsude-gruppi käsitlevad hingamispäeva kaste külmvi, künni, lõikuse, wihkude sidumise jne. kohta. Iga töö kohta on üks käsude-grupp. Kui ühikajaliselt need nõuded on kokku seatud, jälgub mõne näitega. Seadus sõlme sidumise ja harutamise kohta hingamispäeval oli wariseeridele ijeenejst ebamäärane. Tuli täpselt sõnastada alapunktid, milles märgitud sõlme liigid. Nende sõlmede sidumine ja harutamine, mida kirjutasid kaamelite-wedajad või paadi-juh-tijad, loeti juba hingamispäeva teotamiseks. Siin oli aga üks erand. Sõlmed, mida võidi siduda või harutada ühe käega, olid hingamispäeval lubatud. Naine tohtis hingamispäeval siduda sõlme oma riiete küljes, samuti võis ta wiina- ja õlikruuse ning sõõginõusid lahti harutada. Pangi võis ainult nõoriga, mitte kõiega, kaewu künni kõita. Üldiselt võidi hingamispäeval siduda ainult neid sõlmi, mis tulid jälle lahti harutada, nii siis mitte neid sõlmi, mis püsima jäävad.

Teine seaduste-grupp käsitles millegi kandmist hingamispäeval. Oma või ühise frundi peal

wõis kanda jõõkijid ühest kohast teise. Majad ehitati sellele vastawalt ühise hoomi ümber, nii et wõis jõõkijid kanda ühest majast teise. Wõis ka ühte frunti teisega nõõri kaudu ühendada, et mingi asja kandmist lubatawaks muuta. Mischna käsude järele wõis usklik hingamispäeval minna oma kodust eemale ainult 2000 küünart. Kui aga keegi oli wiinud enne hingamispäeva algust jõõgi kase jõõmaaja jaoks 2000 küünart kodust eemale, siis oli see koht juba kui elukoht, ja ta wõis weel 2000 küünart edasi minna.

Oli aga ka kõrgemaid erandeid. Hingamispäewarahu wõis teatawatel juhtumitel ära jääda, näiteks templiteenistusel. Kristus nimetas sellest: „Eks teie ole käsus lugenud, et preestrid hingamispäewil pühhas kajas hingamispäewa toetawad ja siiski ilma küüta on.“ (Mat. 12,5.). Hingamispäewa teotamise kohta on „Mischnas“ mõningaid seletused tööde kohta, mis on lubatud templis hingamispäeval. Esiteks on lubatud kõik tööd, mis paasa-ohwri valmistamiseks tingimata tarwilikud. Kui Seewit mängis hingamispäeval keelpilli ja kui keel kattes, siis ta wõis seda küll siduda, kuid uut keelt ta ei tohtinud panna. Kui preester oli hingamispäeval lõiganud oma sõrme haawa, siis ta wõis seda templis siduda. Teistel juhtumitel, kus oli eluhädaoht, wõis aidata ainult teatavas olukorras. Küsimus: millistes olukordades? ei olnud aga ära määratud. Kui hammas walutas, siis wõis küll juud loputada äädikaweeaga. Wesi aga pidi alla neelatama. Kui seda aga wälja sülitada, siis waadati sellele kui arstirohule ja seda ei wõidud hingamispäeval hambawalu vastu tarwitada. Kui olid walud puurjas, siis ei wõidud mitte wiina või äädikaga määrada, waid ainult õliga, siiski mitte roosõliga, sest seda peeti ka arstirohuks.

Nii peeti hingamispäewa kui Jeesus hakkas õpetama. Ei ole ime, et temestegemised, mis Kristus toimis hingamispäeval, äratasid nii suurt tähelepanu. Seda on järgmistes kirjakohtades selgesti näha: Mat. 12, 9—13; Mark. 3, 1—5; Luuk. 6, 6—10; Luuk. 13, 10—17; Luuk. 14, 1—6; Joh. 5, 5—16; Joh. 7, 23; Joh. 9, 14—16. Sellest jälgub ka põhjus (Mark. 1, 32. 21.), miks haigeid toodi alles hingamispäewa möõdumisel õnnistegija juure.

Kui Jeesuse jängrid hingamispäeval wiljapäid noppisid ja neid peos puruks hõõrusid, siis sellega nad astusid üle juutide eeskirjade kahel wiisil: nad „lõikasid“ ja „peksid“ wilja hingamispäeval. Talmudi järele ei olnud lubatud hingamispäeval looma august või kaewust wälja kiskuda. (Mat. 12, 11; Luuk. 14, 5). Siiski Kristus esitas oma kuulajatele küsimuse, kas nad ei wõta loomast finni ja teda ei päästa, juht ainelise kasu pärast. Taigna jõõtkumine oli hingamispäeval keelatud.

Lastele on eri piibli-õppeükid, mis koostatud laste kohaselt. Jutustuses on tarvitatud kujukamad väljendused piiblist ja raske-mad kohad arusaadavalt ära seletatud. — *Lastevanematele on need õppeükid suureks abiks oma lastele Jumala sõna õpetamisel nii kodus kui ka hingamispäevakoolis.*

Nõudke neid oma koguduse kirjandus-kapis või tellige liidu kirjanduslaost.

Õis küll wett kallata jahu peale, kuid taigat ei tohtinud jötkuda. Kui Jeesus pimedat terweks tehes hingamispäewal (Joh. 9, 6, 14) tegi munda, siis peeti jeda „jõtkumiseks“ ja jarelikult ta astus üle wanemate seadmiste. Ta silje tarwitamine oli teiseks üleastumiseks, sest siljel on arstirohulised omadused. Memekandmine (Joh. 5, 10) oli ka muudugi hingamispäewal feelatud.

Meist näiteist jatkub selgitamiseks, et oli waja-line hingamispäewa aussetõstmine Kristuse poolt. Kristus tuli maailma, et teha käsuõpetus juureks ja auliseks (Jes. 42, 21.) Mäejutluses ta wõttis ühe käju teise järele ning näitas nende juurust ja aulisust. Seda tegi ta ka hingamispäewa käjuga. Ta ütles: „Simeese Poeg on ka hingamispäewa isand.“ (Mat. 12, 8). Ja teiseks ta awaldas põhimõtte: „Seepärast sünnib küll head teha hingamispäewal.“ (Mat. 12, 12). Ennistegijale oli hingamispäew rõõmuks. Kui ta oma jingritega läks läbi wiljapõllu ja nad olid näljased, siis nad rahulikult noppisid päid ja sõid. Kristus ei teinud wäljagi wariseeride eeskirjadest. Ta isegi noomis pealekaebajaid: „Mispärast teete teiegi Jumala käsuõhona wastu oma seadmiste pärast.“ (Mat. 15, 3.) Hingamispäew oli Kristusele rahupäewaks; päewaks, mis pidi mööda jaadetama Jumala auks; päewaks, millal wõis teha head.

Apostlitele oli hingamispäew samaks otstarbeks. Hingamispäewal nad läksid koguduse kotta hingamispäewakooli (Ap. 13, 14.) Nad pidasid palwetunde ja jumalateenistusi hingamispäewadel. Lugesid pühakirja (Apt. 13, 27.) Kuulutasid paganatele armuõpetust (Apt. 13, 42.) Hingamispäew oli niiis rahupäew, millal apostlite ajal kofku tuldi Jumala õhona kuulna (Apt. 13, 44.). Apostlid wõtsid hingamispäewa nagu Kristuski. Kui ühel korral juudimeeljus hakkas kristlaste seas maad wõtma, siis wõtsid apostlid kindla seisukoha kõigi inimeste eeskirjade wastu. Seetõttu on meil Kristus eeskujuks hingamispäewa pidamisel.

3. Sige hingamispäewapühitsemine.

Milles seisab õige hingamispäewapühitsemine? See küsimus on põhjapanew. Me oleme leidnud, et Wanas Testamendis kuulusid järgmised asjad hingamispäewa pühitsemise: (1) ärpäewase töö seismajätmine, (2) jumalateenistuste koosolekute pidamine, (3) rääkimine Jumala õhona üle kodus, prohwetite juures jne. Me leidjime, et ustatw hingamispäewapidamine tõi Jumala rahwale juuri õnnistusi, ning isegi wangipõlwest wabanemine tehti jellest olenewaks. Me leidjime ka, et Kristuse ajal hingamispäewa pidamine muutus inimeste seadmiste tõttu koormaks, et Kristus pidi tulema ja Jumala käjud, ka hingamispäewa käju, inimeste seadmiste alt wabastama. Seda

tegi Kristus, kuna ta (1) heitis ära wariseeride eeskirjad ja (2) tegi head hingamispäewal. Ta külastas küll hingamispäewal järjekindlasti jumalateenistusi koguduse kofjas, aga ülejäänud aja jellest päewast ta weetis palwetades, haigeid terweks tehes, õpetades jne. Ta tegi hingamispäewa endale ja oma jarekärjajale jumalateenistuse ja rõõmu päewaks.

Sigesse hingamispäewapidamisse kuulub jarelikult esiteks, usklike õige meelehoiak. Jumal tahab, et teda kummardataks wainuis ja tões. Kus on võimalik, et hingamispäewal jaab osa wõtta usklike kofkutulekust, seal peab tingimata hingamispäewakoosolekuid külastama. Hingamispäewakool ja sellele järgnew jumalateenistus peabjõid olema hingamispäewal esimesel kohal iga uskliku juures, kui mitte terwislik põhjus ei takista.

Sige ettevalmistus hingamispäewaks algab kodus. Ta moodustab olulise osa igapäewasejt elust. Meljanda käju algul on Issand ütelnud: „Mõttele!“ Ta teadis, et inimestel on kuufatus nurede ja raskuste sees end wabandada, et ei junda kõiki nõudmisi täita, wõi jääwad loiniks. Seepärast ta ütles: „Mõttele hingamispäewa peale, et ja jeda pühitsjed.“ (2. Moos. 20, 8.). Kõgu nädal peame pidama meeles hingamispäewa ja tegema ettevalmistusi, et jeda õieti pidada. Me ei pea hingamispäewa wõtma kui seadusega kohustatud asja, waid peame hindama jelle wainulikku tähendust.

„Õimejed wõidud, mis Jumala tööle edu toowad, tuleb saawutada perekonna keskel. Ettevalmistus hingamispäewaks teeb jelleks alguse. Kõgu nädal peawad wanemad mõtlema jellest, et kodu on kool, milles lapsed peabjõid jaama ette walmitatud tulewase elu jaoks. Wanemate kõne peab olema õiglane; ükski õhona ei tohiks tulla üle huulte, mida ei wõi lapsed kuulda; ärritatud meele eest peab hoiduma. Teie, wanemad, elage kõgu nädal nagu püha Jumala silme ees, kes teile annud lapsed, et neid temale kaswatada. Zuhatage wäikest kogudust oma kodus nii, et hingamispäewal on kõik walnis Jumalat kummardama pühas paigas. Looge igal hominikul ja õhtul oma lapsed Jumala pärisosaks. Õpetage neid, et nende juurim kohus ja eesõigus on Jumalat armastada ja teenida.“

„Kui hingamispäewast mõeldakse jedawiisi, siis ajalik ei halwa wainulikku oja. Ükski kohustus, mis peabjõid jaama täidetud kuuel tööpäewal, ei jää siis hingamispäewa peale. Meie jõud ei saa nõdala keskes töõga nii ära kulutatud, et me jel päewal, millal Jumal hingas ja puhkas, oleme liig wäinud jumalateenistusest õjameetmiseks.“ —

Tunnist. I, lhf. 196, 197.

(Järgneb.)

H. L. Rudy.

MITMESUGUST

Meie töölistest.

Mitmed tööliised on määratud eelolevaks tööajaks mittele kohtadele. N. Mug hakkab töötama Tallinnas, L. Niffar — Wirumaal ja Narvas, W. Kärmas — saartel; A. Tuule — Põltsamaal ja J. Wilba — Lõuna-Eestis. E. Mägi jääb endiselt Tartusse, J. Daniel — Pärnusse ja A. Nement — Wiljandisje. Uueks piiblitööliseks kutsutakse öde M. Kirspuu, kes jääb tööle Tallinnasse.

Oreli ehitus Tallinnas.

Tallinna kogudused muretseswad oreli Merepuies-tee palvelasje. Tellimine on ära antud ja loodetakse walmis saawat juba enne jõuluid. Orel muretsetakse nii lihtne ja odaw kui iganes võimalik. Siiski lajub kogudusel sellest juur koorem. Teatava väikese summa on kogudus juba kokku pannud. Kaugelt juurem osa jääb weel edaspidiseks hankida. Noored tahawad tublisti kaasa aidata muusikaliste koosolekute forraldamisega.

Kooliaeg läheneb.

Meie misjonikool algab tegewust 28. oktoobril. Paarikümne õpilase ümber on end juba uues annud. Mõned ehk hellitawad weel salajast lootust wiimastel nädalatel end uues anda. Usku ja julgust on waja, et elus midagi ette wõtta. Mitmed loodawad puuduwa osa ülalpidamise rahast teenida talwel kolportöörimisega wõi ka mõne teise ajaliku tööga. Müüd on weel natuke aega ettevalmistamiseks ja wahendite kogumiseks üle jäänud. Seda aega peab kasutama. Jumala abiga on võimalik paljugi saawutada.

Õppejõud on ka enam-wähem teada. Need olekid R. Winglas, E. Liesnis, M. Undritz ja E. Ken. Võimalik, et weel mõned õppejõud juure

wõetakse. Kooli täpne tunnikawa kui ka üksikasjalised teadaanded ilmuvad weel oktoobrikuu „Misjoniteadetes“.

Kui leidub liikmeid wõi toetajaid, kes soowivad toetada meie algawat kooli rahalijelt, wõi ka toiduainetega (eriti maaliikmed), siis wõiwad nad jeda teha meie liidu aadressil. Me wõtame kõik tänuga vastu ja kiitewõetuse toetused. Me wajame teie toetust ainelijelt ja palwetega.

E. Ken.

Suschenhofis õppetöö alanud.

Suschenhofi misjonikoolis algas õppetöö 9. septembril. Õpilasi on 35 ümber. Õppejõud on kõik endised. Eestlastest pole seal enam kedagi õppimas, kuna endised õpilased jatkawad oma õpingut meil awatawas misjonikoolis.

Skodsborgi sanatooriumis,

mis on sealse adventkoguduse ajutus, õpiwad praegu haigeravimiskursusel eestlased Ed. Kana ja Arseni Seiman. Õping kestab üle kolme aasta. Tänavu lõpetas kursuse M. Undritz, kes on kutsutud ka meie misjonikooli wõõrkeelte õpetajaks.

Surm lahutas.

Wiimise uue uinus Kullama koguduse liige W i i u E s k u. Sündinud 29. märtil 1850., hurnud 25. augustil 1935., seega wanaks saanud üle 85 aasta. Koguduses olnud üle 8 aasta.

Pärnu koguduse liige S o f i e T u g e t a m juri 2. juunil j. a. Surm lahutas ta elawatest 50-aastajelt. — 4. mail lahkus hurna läbi L i i j a T u l t s. Oma 42 eluaastast ta oli koguduses 17 aastat.

LUGEMINE JA UURIMINE.

Wahelt lugeja wõib raamatu lugemisel, julgeb filmad ja lasch raamatu kikkuda. Sealhomas ärkab küll uues, kuid ei mäleta loetust midagi.

Paljud kriitlased loewad piiblit läbi. Sga päew loetakse mitmed peatükid, et liihise aja jookkul piiblit läbistada. Kui nende armjate lugejate käest hiljem küsida, kui palju neile on meele jäänud, siis midugi wastatakse: „Selle ma olen ära unusta-

nud.“ Paljas lugemine wõrdub metallplaadil libistamiseks, aga uurimine pehmele masfile kirjude kirjete libistamiseks, mis jätab kestwad jäljed.

Issand, ei taha mitte ainult, et me piiblit loefime, waid me leiame pühakirjast kordumalt manitsusi — murida.

„Mga need olid ausamad,“ ütleb kiri Beroc linna rahwa kohta, „kui need, kes Desjalonikas olid, sest

nad mõtsid sõna kõige hea meelega vastu ja otsisid igapäev kirja seeit, kas see nõnda pidi olema." Apt. 17, 11.

Mäskude ettelugemisejt Neemia ajal ütles piibel: „Ja nemad lugesid raamatut seejt Jumala käsuõpetust jalgesti ja jeltotafid jeda ära, et nemad mõistjüd, mis loeti." Neemia 8, 8.

Prohmet Laanielile ütles ingel: „Alga sina, Laaniel, pane sõnad warjule ja pane raamat pitseriga kinni kuni aeg otja saab; siis wõtawad paljud neid läbi ajada ja tundmine jaab suureks“.

Uurimisel jääb loetu meele; see jäweneb meie mõttekäiku ja otjekui kirjutatult jääb mälestusse püsima. „Ma tahan oma käsuõpetuse nende sisse anda ja nende südame peale jeda kirjutada". Jer. 31, 33. Loetu peab muutuma jääwaks, ja igapäewase usina pühakirjast uurimise ja otjimise läbi teeme endale omaseks jumalikud mõtted, et me loetust ka aru jaame.

„Kas ja mõistad, mis ja loed?" Nii küsis Wilippus kord Mooramaa kuningamehest, kui ta oli Jumala sõna lugemas, ja aumehena awaldas tema, et ta loetust ei saa aru. „Kuidas ma wõin mõista, kui ükski mind ei juhata?" Apt. 8, 30. 31.

On tarmis, et me piibli läbi uurime ja kui juurt warandust otjime. On parem peatuda kauem ühe peatüki lugemise juures, kui et me kiruustades piibli läbi wõtame ja sellejt aru ei saa.

Kuidas on sinuga, armas lugeja? Kas ja kae-

bad ka meie halwa aja üle, kus loetut ei suudeta enam meeles pidada? See nõtanne muuseas oleks see: Küsi henehelt piiblit lugedes:

1. Kas ma saan loetut peajt uuesti jutustada?

2. Kas on paralleel- wõi teiji kirjakohti, mis weel enam loetut walgustab?

3. Kas ma olen midagi lugenud Jumala, Jeesuse Kristuse ja Püha Waimu kohta?

4. Mis olen ma lugenud enda jaoks ja enda kohta, inimese waha loomuse kohta ja waimuliku, me loomuse kohta?

5. Kas ma siin leian kohuse, mis ma pean tänajest päewast täitma, manitjuse minu elu jaoks, palwe, mis ma pean ära kasutama?

6. Kas näitab see kirjakoht mulle midagi, mis ma peaks tegema oma Issanda wõi oma kaasinimeste jaoks?

7. Kas awaldub siin minu Snnistegija juur armastus, millega ta mind on armastanud ja millega ma pean teiji armastama?

Kui endale niijuguseid küsimusi ette seada, siis see wirgutab loetud mõtteid; me wõime meeles pidada ja tuletame heameelega meele sõnu: „Snnis on see, kes loeb, ja need, kes kuulwad neidjnatjeid prohmetikurlutamise sõnu ja peawad, mis jellesje on kirjutatud, sest aeg on ligi". Ilm. 1, 3.

Kui ka kõik — mina mitte!

Üks hüüdsõna on: „Kui ka kõik — mina mitte“. Eks see ole hea hüüdsõna? Seda siis, kui on halwast loobuda.

„Kui ka kõik — mina mitte!“ tarmitatakse aga ka kirjasti. Kui ka kõik seadustele, käskudele ja korraldustele alistuwad — mina mitte; ma ei tunnusta kedagi enda üle. Kui ka kõik andeks paluwad — mina mitte. Kui ka kõik wabandawad ja andeks annawad — mina mitte; ma olen wäga haawunud. — „Kui ka kõik — mina mitte,“ nii räägib ilbus.

See oma isemeelse, hoopsewa ja nõrga südame

on annud jelle arstida, kes jeda tahab teha tugewaks, alandlikuks ja sõnakuulelikuks, see ainult tohib ja peab õiges mõttes ütleva: „Kui ka kõik — mina mitte“. Kui ka kõik neid kõnejid, neid lõbustuji armastawad, kui ka kõik neid teenistuse- ja äriwõtteid endale lubawad — mina mitte. Issand on ütelnud: „Lahutage endid ja ärge puutuge mitte roojase külge“. Kui ka kõik wabameelsust pooldawad — mina mitte; ma tahan wanamoeliseks peetud olla, ükskõik kui ma ainult Jumala abiga jeda ühte wõin pidada: „Kui kõik truudust murrawad, siis ma jään sulle ometi ustawaks!“

Wäljaandja: S. P. Adw. K. Eesti Liit. Toimetus ja talitus: Merepuiestee 14-a. Tallinn.

Wastutaw toimetaja: M. Wärengrub. Abitoimetaja: S. Pilt.

Tellimishind: Afsinumber 15 senti, poolaastas 75 senti, aastas 150 senti. Posti joofsete arwe 192.